

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 27 stycznia 1951 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o zmianie dekretu o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 454) oraz art. 9 ustawy z dnia 28 października 1950 r. o zmianie systemu pieniężnego (Dz. U. R. P. Nr 50, poz. 459) ogłaszam w załączeniu jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. z 1949 r. Nr 53, poz. 418) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych dekretem z dnia 26 października 1950 r. o zmianie dekretu o podatku od nabycia praw majątkowych i z zastosowaniem nowej ciągłej numeracji działów, artykułów, ustępów i punktów.

Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych nie obejmuje

przepisów art. 2 i 5 ust. 2 ustawy z dnia 2 lipca 1949 r. o zmianie dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych (Dz. U. R. P. Nr 42, poz. 309), które stanowią:

„Art. 2. Przepisy dekretu z dnia 3 lutego 1947 r. o podatku od nabycia praw majątkowych, ze zmianami, wynikającymi z niniejszej ustawy, mają zastosowanie do wszystkich przypadków nieodpłatnego nabycia ze spadków, zapisów, dalszych zapisów i poleceń testamentowych, w których decyzyja, ustalająca zobowiązanie podatkowe (nakaz płatniczy), nie została doręczona przed wejściem w życie ustawy.

Art. 5 ust. 2. Przepis art. 1 pkt 1 lit. b) obowiązuje od dnia 1 maja 1947 r.“.

Minister Finansów: w z. E. Droźniak

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów z dnia 27 stycznia 1951 r. (poz. 74).

D E K R E T

z dnia 3 lutego 1947 r.

o podatku od nabycia praw majątkowych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia,

a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Dział I.

Przedmiot opodatkowania.

Art. 1. 1. Podatkowi podlega nabycie praw majątkowych.

2. Jeżeli nabywca prawa majątkowego oświadczy następnie, że nabył je na rzecz osoby trzeciej, nabycie prawa przez osobę trzecią w wyniku tego oświadczenia podlega odrębnemu opodatkowaniu.

3. Przy dwustronnym nabyciu praw majątkowych opodatkowaniu podlega tylko nabycie jednej ze stron, a mianowicie to nabycie, od którego przypada wyższy podatek.

Art. 2. 1. Od podatku wolne są:

- 1) Skarb Państwa i podmioty gospodarki społecznej;
 - 2) z zastrzeżeniem wzajemności:
 - a) państwa obce — w przypadkach nabycia praw majątkowych z umów międzypaństwowych, jak również w przypadkach nabycia z innych umów prawa do nieruchomości lub praw dzierżawy i najmu nieruchomości albo lokali, znajdujących się w kraju, dla czynności urzędowych przedstawicielstwa dyplomatycznego, konsularnego lub misji zagranicznych czasowo czynnych w kraju albo dla celów mieszkalnych kierownika przedstawicielstwa dyplomatycznego, konsularnego lub misji oraz członków pozostałego personelu dyplomatycznego, konsularnego lub misji nie będących obywatelami polskimi,
 - b) osoby będące przedstawicielami dyplomatycznymi, konsularnymi, członkami misji państw obcych i przydzielonymi im pracownikami, nie będącymi obywatelami polskimi, jak również inne osoby, które na podstawie układów międzynarodowych lub prawa międzynarodowego są z nimi zrównane — co do dzierżawy bądź najmu nieruchomości lub lokali dla celów mieszkalnych;
 - 3) Związek Inwalidów Wojennych, Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, fundacje dla niesienia pomocy wymienionym osobom oraz Związek Samopomocy Chłopskiej;
 - 4) inne osoby prawne mające na celu ogólną użyteczność lub cele naukowe, oświatowe, kulturalne, sportowe, kultu religijnego, opieki społecznej i dobroczynne — jeżeli osoby te zachowały w roku poprzedzającym rok podatkowy warunki zwolnienia, określone w przepisach o podatku dochodowym.
2. Osoby prawne wymienione w ust. 1 pkt 3 i 4 podlegają jednak obowiązkowi podatkowemu co do praw nabytych dla tych źródeł przychodów, które podlegają podatkowi obrotowemu i nie są od tego podatku zwolnione lub jeżeli nabyte prawo przekazały takiemu źródłu w ciągu lat 6 licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie.

Art. 3. Nie podlega opodatkowaniu odpłatne nabycie praw majątkowych:

- 1) z czynności, która dla jednej chociażby ze stron biorących w niej udział jest zawodową z wyjąt-

kiem odpłatnego nabycia nieruchomości; wątpliwości co do zawodowego charakteru danego rodzaju czynności rozstrzyga Minister Finansów;

- 2) do rzeczy położonych za granicą oraz praw majątkowych, podlegających wykonaniu za granicą, chyba że nabywca jest obywatelem polskim, mającym miejsce zamieszkania w kraju i nabycie odbywa się w kraju;
- 3) na zasadzie przepisów o przeprowadzeniu reformy rolnej, o osadnictwie, o regulacji gruntów będących nieruchomościami rolnymi, a w szczególności o scaleniu gruntów, o likwidacji serwitutów, o regulacji wód płynących lub ochronie od powodzi;
- 4) z tytułu wpłat przez członków spółdzielni na udziały;
- 5) z czynności, spełnianych za wynagrodzeniem, do którego mają zastosowanie przepisy o podatku od wynagrodzeń;
- 6) z tytułu zaopatrzeń, rent oraz zasiłków należnych pracownikom i członkom ich rodzin;
- 7) z zastawu;
- 8) z gier losowych;
- 9) z przelewu wkładek oszczędnościowych;
- 10) nie stwierdzone pismem, jeżeli wartość nabycia nie przewyższa 3.000 zł;
- 11) stwierdzone pismem, podlegającym opłacie skarbowej (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 73) lub zwolnionym od tej opłaty;
- 12) z pierwszego nabycia własności działek pracowniczych, przeznaczonych na indywidualną zabudowę a nabytych od sprzedawców z odcinka społecznego.

Art. 4. Nie podlega opodatkowaniu nieodpłatne nabycie:

- 1) prawa własności na skutek zniesienia współwłasności, jeżeli wartości części fizycznych, uzyskanych z podziału, odpowiadają wartościom części idealnych i jeżeli od nabycia prawa współwłasności uiszczono należny podatek bądź nabycie nie podlegało podatkowi; w przypadku, gdy wartość części fizycznych nie odpowiada wartości części idealnych, opodatkowaniu podlega nadwyżka; nie podlega jednak opodatkowaniu nadwyżka wynika wyłącznie na skutek zniesienia nabytej z tytułu spadku współwłasności nieruchomości rolnej;
- 2) praw przez żołnierzy i osadników do majątku danego przez Państwo oraz przez repatriantów do mienia przekazanego przez Państwo w rozmiarze nie przekraczającym wartości mienia nieruchomego pozostawionego poza granicami Państwa;
- 3) praw do zaopatrzenia emerytalnego, rent, zasiłków i innych korzyści majątkowych służących byłym i obecnym pracownikom lub pozostałym członkom ich rodzin;
- 4) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz ruchoma położona w kraju lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu w kraju, a ani nabywca, ani zmarły lub darczyńca w dniu otwarcia spadku bądź zdziałania darowizny nie byli obywatelami polskimi, chyba że obaj lub jeden z nich posiadał miejsce zamieszkania w kraju;

- 5) praw majątkowych, jeżeli przedmiotem nabycia jest rzecz położona za granicą lub prawo majątkowe podlegające wykonaniu za granicą, chyba że bądź zmarły lub darczyńca, bądź nabywca praw w chwili otwarcia spadku albo działania darowizny był obywatelem polskim lub posiadał miejsce zamieszkania w kraju;
- 6) znajdujących się za granicą i przekazanych do kraju walut zagranicznych lub dewiz, także w tym przypadku, gdy zostały uzyskane ze spieniężenia nabytego nieodpłatnie majątku położonego za granicą;
- 7) praw, których czysta wartość co do każdego nabywcy nie przewyższa 15.000 zł; do podstawy obliczenia wyżej wymienionej kwoty, 15.000 zł nie zalicza się wartości sprzętów, pościeli, odzieży, bielizny, przeznaczonych do użytku w gospodarstwie domowym, ani narzędzi pracy lub inwentarza żywego i martwego w gospodarstwach rolnych, jeżeli czysta wartość tych ruchomości co do każdego nabywcy nie przewyższa 3.000 zł i przypada na rzecz osób wymienionych w I-ej klasie podatkowej;
- 8) praw do używania przez trzy miesiące od dnia otwarcia spadku mieszkania i urządzenia domowego przez małżonka i osoby bliskie spadkodawcy, którzy w chwili jego śmierci mieszkali i pozostawali we wspólnym gospodarstwie (art. 2 § 2 prawa spadkowego);
- 9) prawa własności w wykonaniu istniejącego zobowiązania spadkobiercy do zaspokojenia roszczeń z zapisu, dalszego zapisu lub polecenia.

Dział II.

Obowiązek podatkowy.

Art. 5. 1. Obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na podatnikach gospodarki nie uspołecznionej: osobach fizycznych, prawnych, spadkach nieobjętych, spółkach jawnych, komandytowych oraz spółkach nie będących spółkami handlowymi, które nabyły prawa określone w art. 1, a przy nieodpłatnym nabyciu — również na darczyńcy, na dającym użyczenie oraz na osobie nabywającej prawa z umowy na korzyść osoby trzeciej.

2. Obowiązek podatkowy obciąża solidarnie — prócz osób wymienionych w ust. 1 także:

- 1) osoby prowadzące cudze sprawy bez zlecenia;
- 2) osoby, które jako prawonabywcy osób wymienionych w ust. 1 nabyły prawa określone w art. 1.

3. Jeżeli w nabyciu praw majątkowych uczestniczą osoby podmiotowo zwolnione od podatku, obowiązek podatkowy co do połowy podatku ciąży solidarnie na wszystkich osobach nabywających prawa majątkowe.

Dział III.

Powstanie obowiązku podatkowego.

Art. 6. 1. Obowiązek podatkowy powstaje z chwilą nabycia prawa majątkowego. W przypadku określonym w art. 2 ust. 2 obowiązek podatkowy powstaje z chwilą przekazania przedsiębiorstwu prawa majątkowego.

2. Jeżeli stwierdzono pismem nabycie prawa majątkowego nie poddanego opodatkowaniu, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą sporządzenia pisma.

3. Nabycie prawa pod warunkiem rozwiązującym uważa się za nabycie bezwarunkowe. W razie spełnienia się warunku rozwiązującego organ finansowy może uchylić obowiązek podatkowy w całości lub w części.

4. Nabycie praw pod warunkiem zawieszającym uważa się za nabycie bezwarunkowe, jeżeli nabycie jest odpłatne; nieziszczenie się warunku zawieszającego powoduje uchylenie obowiązku podatkowego. Jeżeli nabycie nie jest odpłatne, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą ziszczenia się warunku. Organ finansowy może jednak ustalić należność podatkową, jaka by przypadała w razie ziszczenia się warunku zawieszającego, i należność tę zabezpieczyć. Nabycie praw majątkowych wynikających z przybicia na licytacji uważa się za nabycie pod warunkiem zawieszającym.

Dział IV.

Podstawa opodatkowania.

Art. 7. 1. Podstawę opodatkowania stanowi:

- 1) przy odpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw w dniu powstania obowiązku podatkowego; do wartości prawa dolicza się także wartość ubocznych świadczeń i innych korzyści wynikających z prawa. Od wartości praw nie odlicza się przejętych przez nabywcę długów i ciężarów;
- 2) przy nieodpłatnym nabyciu praw — wartość tych praw po potrąceniu długów i ciężarów (czysta wartość praw); opodatkowania dokonuje się według stanu prawa w dniu jego nabycia, a według wartości prawa w dniu dokonania wymiaru. Jeżeli przed dniem dokonania wymiaru nastąpi ubytek w przedmiocie prawa majątkowego spowodowany siłą wyższą, szacunku prawa dokonuje się według stanu prawa w dniu dokonania wymiaru. Odszkodowanie za ubytek wlicza się jednak do podstawy wymiaru.

2. Do długów i ciężarów zalicza się również koszty ostatniej choroby spadkodawcy, jeżeli nie pokryto ich za jego życia i z jego majątku, koszty pogrzebu i nagrobka, odpowiadające zwyczajom miejscowym i stosunkom majątkowym zmarłego, koszty postępowania spadkowego, koszty zarządu spadku nieobjętego, wynagrodzenie wykonawcy testamentu, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachowek, obowiązki wypełnienia zapisów oraz poleceń, zamieszczone w testamencie, i inne obowiązki, wynikające z prawa spadkowego.

3. Za wartość nabytego prawa przyjmuje się wartość podaną przez podatnika, o ile niniejszy dekret nie stanowi inaczej.

4. Jeżeli wartość podana przez podatnika zdaniem organu finansowego nie odpowiada wartości sprzedażnej nabytego prawa w czasie dokonywania wymiaru, organ finansowy wezwie podatnika do odpowiedniego podwyższenia podanej wartości prawa, wyznaczając mu termin co najmniej dwutygodniowy. W przypadku, gdy podatnik nie udzieli odpowiedzi lub złożone oświadczenie nasuwa wątpliwości co do trafności podanej wartości, organ finansowy ustali wartość sprzedażną po zasięgnięciu opinii biegłych. Jeżeli wartość ustalona przez organ finansowy przekracza wartość podaną przez podatnika przynajmniej o 33%, koszty ustalenia wartości poniesie podatnik.

5. Przepis ustępu poprzedzającego stosuje się odpowiednio w przypadku, gdy kilku podatników posiadało różne wartości nabytego prawa.

6. W przypadku wznowienia postępowania podatkowego, spowodowanego ujawnieniem praw majątkowych nie objętych poprzednio decyzją wymiarową, należy ustalić, w myśl ust. 4, jedynie wartość praw ujawnionych dodatkowo; prawa majątkowe poddane już opodatkowaniu przyjmuje się w wartości ustalonej poprzednio.

Art. 8. 1. Za podstawę opodatkowania przy umowach przyrzeczenia nabycia praw majątkowych przyjmuje się podaną w umowie wartość tych praw.

2. Jeżeli przedmiotem opodatkowania jest prawo majątkowe, wynikające z uznania długu bądź udzielenia pożyczki, podstawę opodatkowania stanowi kwota zobowiązania dłużnego.

3. Przy odstąpieniu praw wymienionych w ustępach poprzedzających podstawę opodatkowania stanowi wartość świadczenia wzajemnego.

Art. 9. 1. Minister Finansów może w drodze rozporządzenia wydawać normy o najniższym szacunku („szacunku prawnym“) rzeczy nieruchomości.

2. Jeżeli wartość rzeczy nieruchomości podana przez podatnika jest niższa od szacunku prawnego tej rzeczy, podstawę opodatkowania stanowi kwota szacunku prawnego.

3. Do czasu wydania norm przewidzianych w ust. 1 stosuje się także do rzeczy nieruchomości przepis art. 7 ust. 4.

Art. 10. 1. Za podstawę opodatkowania przyjmuje się:

- 1) przy zawiązaniu spółki — kapitał zakładowy;
- 2) przy powiększeniu kapitału zakładowego spółki — sumę, o którą powiększono kapitał zakładowy.

2. Za kapitał zakładowy uważa się wszelkie wkłady wspólników z wyjątkiem polegających na wykonywaniu pracy, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością — również dopłaty; w spółkach akcyjnych za kapitał zakładowy uważa się wartość nominalną wszystkich akcji z doliczeniem sum, które pierwsi nabywcy akcji wydanych za gotówkę wpłacają ponad wartość nominalną oraz wartość dopłat innego rodzaju.

3. Przy przekształceniu spółek przez utworzenie nowej spółki i przejęcie majątku spółki lub spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 1.

4. Przy przekształceniu spółek przez przejęcie przez jedną ze spółek majątku jednej lub kilku spółek już istniejących — podstawę opodatkowania przyjmuje się według zasad podanych w ust. 1 pkt 2.

5. Za kapitał zakładowy w rozumieniu niniejszego dekretu uważa się również:

- 1) pożyczki udzielone krajowej spółce przez jednego ze wspólników lub udziałowców, jeżeli ogólna suma nie spłaconych pożyczek w dacie udzielenia pożyczki przekracza 50% kapitału zakładowego;
- 2) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez osobę trzecią, jeżeli wspólnik lub udziałowiec umocni ją poręką lub zastawem i zachodzi warunek przewidziany w pkt 1;
- 3) udzielenie pożyczki krajowej spółce przez spółkę, w której uczestniczą wspólnicy lub udziałowcy spółki otrzymującej pożyczkę, jeżeli zachodzi warunek przewidziany w pkt 1.

Art. 11. 1. W przypadku, gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa majątkowego, z którego wynika prawo żądania wykonania jednego z dwóch lub więcej świadczeń różnej wartości, za podstawę opodatkowania przyjmuje się świadczenie, od którego przypada wyższy podatek.

2. W przypadku gdy przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie, które nie może być oznaczone pod względem ilości w chwili nabycia prawa, podstawę opodatkowania ustala się w miarę wykonywania świadczenia. Organ finansowy może jednak za zgodą podatnika przyjąć za podstawę opodatkowania prawdopodobną sumę wszystkich świadczeń za cały czas trwania obowiązku świadczenia.

3. W przypadku gdy przedmiotem opodatkowania jest nabycie prawa do świadczeń powtarzających się, należy celem ustalenia podstawy opodatkowania pomnożyć roczną wartość świadczeń:

- 1) w razie ustanowienia świadczeń na wieczne czasy — przez 25;
- 2) w razie ustanowienia świadczeń na czas ściśle ograniczony co do ilości lat lub ich części — przez tę ilość lat lub ich części, najwyżej jednak przez 22;
- 3) w razie ustanowienia świadczeń na czas nieokreślony, jednak nie ograniczony do czasu życia jednej lub więcej osób — przez 5;
- 4) w razie gdy w przypadkach podanych w pkt 3 oznaczono termin, do którego zobowiązanie trwać będzie niewątpliwie — za czas ściśle określony w sposób podany w pkt 2, za czas dalszy zaś w sposób podany w pkt 3, łącznie jednak najwyżej — przez 22.

4. W przypadku ustanowienia świadczeń na czas życia jednej osoby, za podstawę opodatkowania przyjmuje się wartość prawa obliczoną według wieku osoby, z której śmiercią gaśnie zobowiązanie. Wartość ta wynosi przy wieku:

1) do lat 15	22-krotną	wartość	świadczenia	rocznego
2) powyżej lat 15 do 25	— 21-	„	„	„
3) „ „ 25 „ 35	— 20-	„	„	„
4) „ „ 35 „ 45	— 18-	„	„	„
5) „ „ 45 „ 55	— 15-	„	„	„
6) „ „ 55 „ 65	— 11-	„	„	„
7) „ „ 65 „ 75	— 7,5-	„	„	„
8) „ „ 75 „ 80	— 5-	„	„	„
9) „ „ 80 „	— 3-	„	„	„

5. W razie uzależnienia terminu trwania świadczeń od czasu życia dwu lub więcej osób za podstawę opodatkowania przyjmuje się roczną wartość świadczenia pomnożoną przez jeden z mnożników określonych w ust. 4, a to odpowiednio do wieku osoby najstarszej lub najmłodszej stosownie do tego, czy świadczenia mają trwać do śmierci osoby, która umrze pierwsza, czy do śmierci osoby, która umrze ostatnia.

6. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio również do obliczania użytkowania, służebności, ciężarów realnych i rent.

7. Roczna wartość użytkowania przyjmuje się w wysokości 4% wartości rzeczy poddanej użytkowaniu, chyba że wartość użytkowania, wyższa lub niższa, jest niewątpliwa.

Art. 12. 1. Jeżeli przedmiotem nabytego prawa majątkowego jest świadczenie wyrażone w walucie zagranicznej, w papierach wartościowych lub w złocie, podstawą opodatkowania jest suma będąca wynikiem przeliczenia według zasad, jakie określi Minister Finansów.

2. Prawa, co do których zachodzi wątpliwość, czy lub w jakiej mierze istnieją albo czy są wykonalne, wlicza się do podstawy opodatkowania według ich przypuszczalnej wartości.

3. Jeżeli przedmiotem nieodpłatnego nabycia praw majątkowych jest zwolnienie od zobowiązania albo jeżeli na skutek takiego nabycia następuje wygaśnięcie zobowiązania, wartość zobowiązania wlicza się do podstawy opodatkowania. Przepisu tego nie stosuje się do zobowiązań darczyńcy lub spadkodawcy wobec nabywcy.

Art. 13. 1. Jeżeli co do rzeczy oddanych na przechowanie służy dwu lub więcej osobom solidarnie prawo rozporządzenia, w razie śmierci jednej z nich zachodzi dla celów wymiaru podatku domniemanie, iż te rzeczy należały do osoby zmarłej.

2. Jeżeli umówiono się, że prawo rozporządzania służy nie osobie, na której imię rzeczy złożono, lecz osobie trzeciej, wówczas w razie śmierci osoby trzeciej zachodzi dla celów wymiaru podatku domniemanie, że te rzeczy należały do niej.

3. Przepisy ustępów poprzedzających stosuje się również do przedmiotów, znajdujących się w skrzynkach depozytowych (safes) tudzież w razie oddania na przechowanie pieniędzy z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej sumy oraz do rzeczy zamiennych, oddanych na przechowanie z zastrzeżeniem zwrotu takiej samej ilości rzeczy tego samego rodzaju.

Art. 14. 1. Jeżeli nieodpłatne nabycie prawa majątkowego od tej samej osoby następuje kilkakrotnie, do wartości ostatniego prawa majątkowego dolicza się wartość praw majątkowych poprzednio nabytych, chyba że nabycie poprzednie miało miejsce w okresie poprzedzającym lat 6, licząc wstecz od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiło nabycie. Od podatku, obliczonego od łącznej wartości praw majątkowych, potrąca się podatek przypadający od poprzednio opodatkowanych nieodpłatnych nabytków majątkowych. Wynikająca z obliczenia nadwyżka podatku nie podlega ani zarachowaniu, ani zwrotowi.

2. Notariusze spisujący akt darowizny obowiązani są zapytać strony, czy zachodzą okoliczności

podane w ustępie poprzedzającym, i odpowiedź stron podać w akcie. W przypadku nieodpłatnego nabycia praw majątkowych, nie ujawnionych w akcie notarialnym, podatnicy obowiązani są podać powyższe dane w zeznaniu podatkowym.

Dział V.

Stopa procentowa podatku.

Art. 15. 1. Stopa procentowa od odpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

- 1) 6 % — od nabycia nieruchomości,
- 2) 1% — od uznania długu, pożyczki, nabycia papierów wartościowych oraz najmu lokali,
- 3) 0,5 % od przyrzeczenia nabycia praw majątkowych,
- 4) we wszystkich przypadkach, nie wymienionych w punktach poprzednich:
 - a) 2,5% — gdy nabycie zostało stwierdzone pismem,
 - b) 3,5% — gdy nabycie nie zostało stwierdzone pismem.

2. Stopę procentową przewidzianą w ust. 1 pkt 1 stosuje się również do nabycia prawa żądania, aby nieruchomość została oddana na własność (art. 45 § 2 prawa rzeczowego); w tym przypadku przeniesienie własności nieruchomości nie podlega odrębnemu opodatkowaniu.

3. W przypadku nabycia, obejmującego kilka praw majątkowych, do których mają zastosowanie różne stopy procentowe, podatnik obowiązany jest dla celów obliczenia podatku określić przy nabyciu wartość każdego z tych praw oddzielnie; w braku takiego określenia podatek oblicza się według stopy procentowej wyższej. W przypadku stwierdzenia odrębnymi aktami nabycia przez tę samą osobę nieruchomości oraz przynależności lub części składowych tej nieruchomości, nabycie przynależności lub części składowych podlega opodatkowaniu według stawki obowiązującej dla nabycia nieruchomości.

Art. 16. 1. Stopa procentowa od nieodpłatnego nabycia praw majątkowych wynosi:

Stopień Wysokość czystej wartości W klasie podatkowej
podatkowy nabytego majątku I II III IV
w złotych

	ponad	do		% ^o		
1.	15.000	30.000	0,5	1	1,5	2
2.	30.000	45.000	1	1,5	2	4
3.	45.000	60.000	2	3	4	8
4.	60.000	90.000	3	4,5	6	12
5.	90.000	150.000	4	6	8	16
6.	150.000	210.000	5	7,5	10	20
7.	210.000	300.000	6	9	12	24
8.	300.000	450.000	7	10,5	14	28
9.	450.000	600.000	8	12	16	32
10.	600.000	750.000	10	15	20	40
11.	750.000	900.000	12	18	24	48
12.	900.000	1.200.000	14	21	28	56
13.	1.200.000	1.500.000	17	25	34	64
14.	1.500.000	—	20	30	40	72

2. Do I klasy podatkowej zalicza się:

- 1) małżonka;
- 2) dzieci;
- 3) dalszych zstępnych (wnuki, prawnuki itd.).

Do II klasy podatkowej zalicza się:

- 1) rodziców;
- 2) rodzeństwo;
- 3) przysposobionych.

Do III klasy podatkowej zalicza się:

- 1) zstępnych rodzeństwa;
- 2) pasierbów.

Do IV klasy podatkowej zalicza się:
innych.

3. Zaliczenie do klasy podatkowej następuje według osobistego stosunku nabywcy do osoby, od której prawa zostały nabyte.

4. W przypadku przewidzianym w art. 7 ust. 6 podatek wymierza się według stopy procentowej od wartości całości przedmiotu nabycia i od łącznej sumy podatku potrąca się podatek wymierzony poprzednią decyzją.

5. W przypadku gdy część praw majątkowych nabytych nieodpłatnie wyłączona jest na podstawie umów międzynarodowych od podatku przewidzianego w niniejszym dekreście, od pozostałych części praw majątkowych podlegających opodatkowaniu należy obliczyć podatek według stopy procentowej, która odpowiada całości nabycia.

Dział VI.

Termin płatności i sposób zapłaty.

Art. 17. 1. Do obliczenia i pobrania od podatnika podatku i do wpłacenia go na rachunek właściwego organu finansowego obowiązani są:

- 1) notariusz — od sporządzonych przed nim aktów, od pism przedstawionych mu celem dokonania czynności urzędowej i od licytacji przed nim odbytej;
- 2) właściwy sekretarz sądu — od postanowień sądu, na mocy których następuje nabycie praw majątkowych, oraz od postanowień sądu, nadających klauzulę wykonalności wyrokom sądów polubownych;
- 3) komornik sądowy — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;
- 4) poborca w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym — od dokonanych przez niego czynności stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych;
- 5) sędzia obywatelski — od nabycia praw majątkowych wpisywanych do księgi umów;
- 6) urzędnik państwowy — od umów zawartych w imieniu Państwa w zakresie jego obowiązków służbowych bez udziału notariusza lub sądu;

7) urzędnik powołany do wykonania orzeczeń i aktów administracyjnych — od orzeczeń i aktów administracyjnych stanowiących tytuł nabycia praw majątkowych.

2. Płatnicy zaświadcniają na oryginałach bądź odpisach pism, stwierdzających nabycie praw majątkowych, a wydawanych stronom, sposób obliczenia podatku, a mianowicie: podstawę opodatkowania, rodzaj czynności prawnej (przedmiot podatku), stopę procentową podatku, sumę podatku, uiszczenie bądź podstawę niepobrania podatku oraz pozycję rejestru. Takie samo zaświadczenie zamieszczają w rejestrach oraz na pismach pozostających w aktach, a sędzia obywatelski w treści wpisu do księgi umów i w rejestrze.

3. Przepisy co do sposobu pobierania, zaświadczenia i prowadzenia rejestru podatku od nabycia praw majątkowych wydaje Minister Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami.

4. Płatnicy obowiązani są do odmówienia zawarcia czynności prawnej lub dokonania czynności urzędowej bądź wydania rzeczy lub pisma w razie nieuiszczenia należnego podatku. Niepobranie podatku może nastąpić jedynie za uprzednim zezwoleniem organu finansowego.

5. W przypadkach, przewidzianych w art. 11 ust. 2, płatnik nie oblicza ani nie pobiera podatku, natomiast obowiązany jest przesłać właściwemu organowi finansowemu w terminie dwutygodniowym odpis sporządzonego lub zaświadczonego przez niego dokumentu.

Art. 18. 1. Poza przypadkami, przewidzianymi w art. 17, podatnicy obowiązani są sami obliczyć podatek i wpłacić go bez wezwania do kasy właściwego organu finansowego.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy przypadku nieodpłatnego nabycia majątku w drodze spadku, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia.

Dział VII.

Ograniczenie prawa rozporządzania prawami majątkowymi.

Art. 19. 1. Przed uiszczeniem podatku przypadającego od nabycia praw do spadku, zapisu, dalszego zapisu i z tytułu polecenia nie może nastąpić bez zezwolenia organu finansowego ani ujawnienie nabytych praw majątkowych w księgach wieczystych, ani zapłata długu przez dłużnika spadkodawcy, ani wydanie przedmiotów wymienionych w art. 13, ani wypłata sum ubezpieczeniowych płatnych wskutek śmierci spadkodawcy, ani wypłata należności przypadającej z tytułu zapisu, dalszego zapisu lub polecenia.

2. Osoba, która wbrew przepisom poprzedzającego ustępu uiści dług, wykona polecenie lub wyda przedmioty wymienione w art. 13, odpowiada solidarnie wraz z podatnikiem za podatek do wysokości zwróconego długu lub wartości wydanych przedmiotów albo wartości wykonanego polecenia.

3. Jeżeli przedmiotem aktu notarialnego, który ma być sporządzony, lub dokumentu, co do którego

notariusz ma uwierzytelnić podpis, ma być zbycie praw majątkowych, a z treści aktu lub dokumentu wynika, że prawo majątkowe zostało uzyskane przez zbywcę w drodze spadkobrania, zapisu, dalszego zapisu lub polecenia, notariusz może sporządzić akt lub uwierzytelnić własnoręczność podpisu tylko za uprzednim zezwoleniem organu finansowego lub po stwierdzeniu, że należny podatek od nabycia tych praw został uiszczony.

Dział VIII.

Ulgi podatkowe.

Art. 20. Minister Finansów może na całym obszarze Państwa lub w poszczególnych jego częściach w granicach słuszności gospodarczej ustanawiać zwolnienia od podatku, zarówno w stosunku do poszczególnych rodzajów nabycia, jak i w stosunku do poszczególnych kategorii praw majątkowych, będących przedmiotem nabycia, jak również obniżać stopę procentową podatku (art. 15 i 16) oraz podwyższać sumę wartości wolnej od podatku (art. 3 pkt 10 i art. 4 pkt 7).

Dział IX.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 21. Nabycie praw majątkowych, dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu, podlega przepisom niniejszego dekretu, jeżeli zostało stwierdzone pismem po dniu wejścia w życie niniejszego dekretu.

Art. 22. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Finansów w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 23. 1. Dekret niniejszy wchodzi w życie co do przepisów dotyczących opodatkowania odpłatnego nabycia praw majątkowych oraz nieodpłatnego nabycia w drodze darowizny — z dniem pierwszym drugiego miesiąca po ogłoszeniu, co do pozostałych przepisów — z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1947 r.

2. Jednocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy w przedmiotach unormowanych niniejszym dekretem, a w szczególności:

- 1) art. 1 — 7, 9 — 12, 14 — 28, 30, 31 ust. 1 — 4, 6 i 7, 32, 33 ust. 1 i 2 zdanie 2, 35, 37, 44, 45,

52 — 62, 63 ust. 1 lit. a) — c) i e) oraz ust. 2, 64 — 71, 75 — 81, 88 — 91, 101 — 110, 114 — 116, 118, 120, 121, 131 — 135, 139, 164 — 173, 175 — 181 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr 64, poz. 404) z późniejszymi zmianami;

- 2) art. 1 — 5 ust. 1, 7 — 17, 25 — 34, 36, 38, 39, 42 — 53 ustawy z dnia 29 maja 1920 r. w przedmiocie zmiany przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 49, poz. 299) z późniejszymi zmianami oraz art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 31 marca 1922 r. w przedmiocie zmiany niektórych przepisów o opodatkowaniu spadków i darowizn (Dz. U. R. P. Nr 33, poz. 263);
- 3) cesarskie rozporządzenie z dnia 15 września 1915 r. o należnościach od przeniesień majątku pod tytułem darmym (Dz. u. p. austr. Nr 278) z późniejszymi zmianami;
- 4) ustawa z dnia 18 czerwca 1901 r. o należnościach od przeniesień majątku (Dz. u. p. austr. Nr 74) z późniejszymi zmianami;
- 5) ustawa o podatku spadkowym z dnia 3 czerwca 1906 r. (Dz. u. Rzeszy str. 654) z późniejszymi zmianami;
- 6) ustawa o podatku spadkowym z dnia 10 września 1919 r. (Dz. u. Rzeszy str. 1543) z późniejszymi zmianami;
- 7) przepisy szczególne w częściach dotyczących zwolnień podmiotowych i przedmiotowych od opłat stemplowych oraz opodatkowania spadków i darowizn z wyjątkiem zwolnień wynikających z umów między państwowych.

Art. 24. 1. Ilekroć w przepisach prawnych mowa jest:

- 1) o opłatach stemplowych — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych bądź opłatę skarbową unormowaną dekretem z dnia 3 lutego 1947 r. (Dz. U. R. P. z 1951 r. Nr 9, poz. 73);
- 2) o podatku od spadków i darowizn lub o należnościach od przeniesienia majątku pod tytułem darmym — należy przez nie rozumieć podatek od nabycia praw majątkowych w części dotyczącej nieodpłatnego nabycia.

2. Ilekroć w innych przepisach prawnych jest mowa o przepisach uchylonych niniejszym dekretem, należy zamiast uchylonych przepisów stosować odpowiednio przepisy niniejszego dekretu.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów.

Redakcja: Prezydium Rady Ministrów — Biuro Prac Ustawodawczych, Warszawa, ul. Krakowskie Przedm. 46/48.
Administracja: Warszawa, ul. Bracka 20.